

Eestikeelsele õppele üleminek Tallinna Suur-Pae Lasteaia kogemuslugu

Tatjana Požogina, Piret Piht, Kaidi Freitok

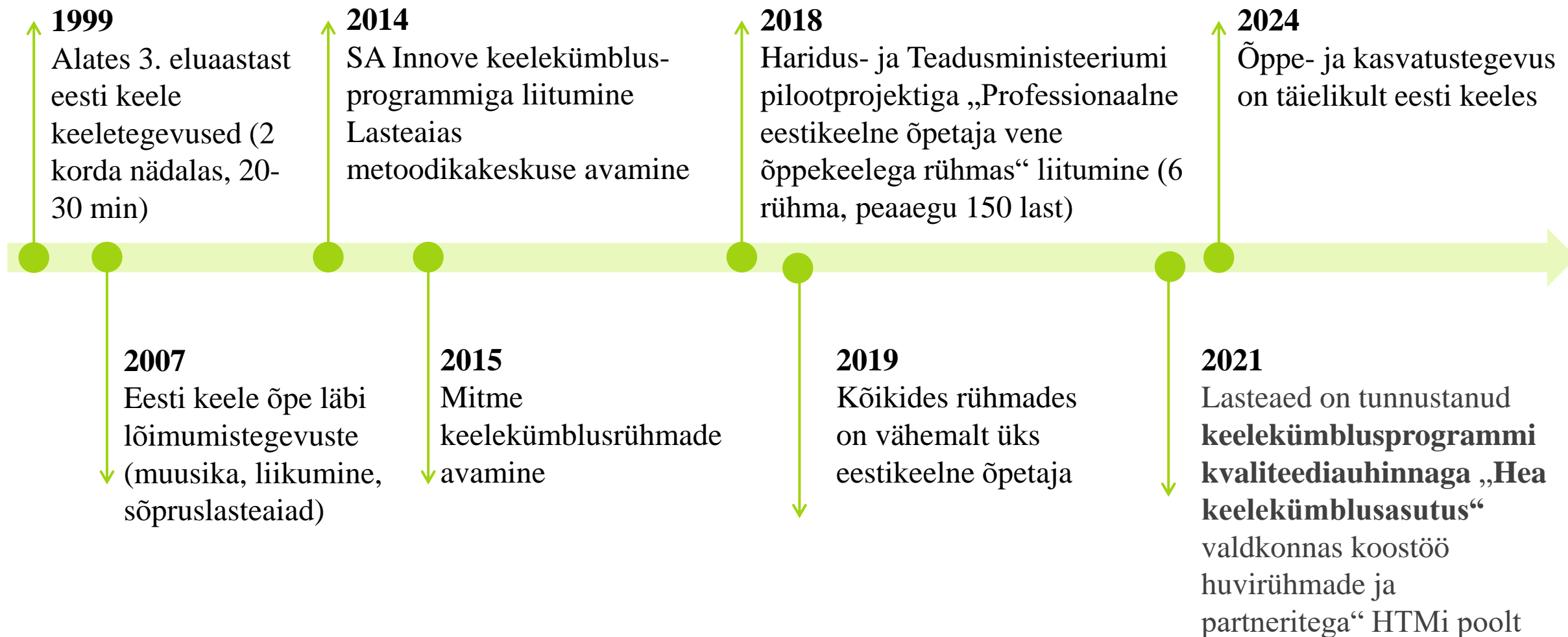
Haridustöötajate konverents “Mida on üleminekul õppida keelekümblysest?”
22.11.2024

Meie taust

- Avasime ukсед 1982. aastal.
- 12-rühmaline lasteasutus Tallinna Lasnamäe linnaosas
 - 3 sõimerühma (42 last)
 - 9 aiarühma (195 last)
- Lasteasutuses omandab alusharidust ligikaudu 237 last.
- Õppe- ja kasvatustegevus on eesti keeles.
- Laste arengut toetavad 19 õpetajat, 5 assistendi, 11 õpetaja abi, logopeed, eripedagoog, liikumis- ja muusikaõpetaja.
- Rühmades rakendame 2+1 õpetaja süsteemi.

Teekond

Tallinna Suur-Pae Lasteaia tervitus

Varajase keeleõppe eelised

- Lastel tekib harjumus kuulda uut keelt.
- Parim aeg ja viis omandada uut keelt, sest lapse keeleõpe on mänguline.
- Lapsed saavad eesti keelest aru esimeste kuudega (lihtsamatele küsimustele vastamine, rutiinsete tegevuste mõistmine).
- Eelnev keelekümblusprogramm andis lastele baassõnavara, mille toel on olnud lihtsam üle minna täielikule eestikeelsele õppele.
- Peale emakeele iga uue keele õppimine avab maailma, laiendab silmaringi ja teeb igapäevaelu kergemaks ja rõõmsaks

Varajase keeleõppe eripärad

- Mida varem alustada seda parem. Loomulik kakskeelsus. Keskmiselt läheb lapsel aega 2-4 kuud, et hakata mõistma eestikeelseid sõnu.
- Lastel esineb vaikimisperiod.
- Alguses võidakse valiku võimalusel eelistada suhtlemisel venekeelset õpetajat (laps ja lapsevanem).
- Laste eesti keele omandamise kiirus on erinev.
- Laste arengut keeleõppes saab toetada õppimiskiiruse valimise ja erinevate õpimeetodite rakendamisega.
- Lapsed räägivad alguses nn. segakeeles.
- Ei ole olemas kivisse raiutud tõde keele õpetamisel.
- Õpetaja on oma rühma ekspert, kes teeb valikuid rühma lastest lähtuvalt.

Lasteaia toetus lapsele

- Mängulise, toetava ja turvalise keskkonna loomine.
- Suhtumine: vigadest õpitakse.
- Õppimise kiiruse ja meetodite valimine, nende rakendamine vastavalt olukorrale.
- Kiituse ja julgustava tagasiside andmine.
- Silmaringi laiendamine lisaks emakeelele (muuseumitunnid, õppekäigud).
- Lastevanemate kaasamine.

Kuidas saab lapsevanem oma lapse eesti keeles õppimist toetada

- Lapse motiveerimine ja julgustamine eesti keele omandamisel. Enesele ja lapsele eesti keeleõppe vajaduse mõtestamine.
- Eesti keele kaasamine oma igapäevastesse tegevustesse.
- Eeskujuks olemine.
- Vanem peaks olema lapse edusamme oodates kannatlik. Kõik võtab aega, kuid lapse kõne areneb järk-järgult.
- Lasteaia personali usaldamine.
- Märkata ja kiita tasub ka väikeseid edusamme.

Lastevanemate murekohad

- Eestikeelne haridus võib kahjustada laste emakeelt ja kultuuriidentiteeti.
- Muukeelsed lapsed võivad kogeda akadeemilist mahajäämust.
- Lapse sotsiaalne kohanemiskõue (eriti sõimerühmas).
- Õpetajate eesti keele ebapiisav oskus, mis mõjutab hariduse kvaliteeti.
- Keeleõpe tekitab lastes lisastressi.
- Muukeelsete huviringide kaotamine lasteaiast.
- Lapsevanemate puudulik eesti keele oskus.

Kuidas maandame lapsevanemate muresid

- Usaldussuhte loomine lapsevanematega.
- Lapsevanemate kaasamine rühma- ja lasteaiaüritustesse.
- Rühma sisesed koosolekud, igapäevane suhtlus.
- Eesti ja teiste kultuuride ning traditsioonide tutvustamine (Rohelise kooli teema „Globaalne kodakondsus“).
- Teadmised keeleõppest - õppeprotsesside tutvustamine (nt, lapse kõne arengu etapid: 1-vaikne periood, 2 - tekivad kinnistunud väljendid, 3 - omandab laps eakohase eesti suhtluskeele ja saab hakkama tüüpilistes suhtlussituatsioonides).
- Lastevanemate vestlused ja üldkoosolekud, nt 9.09.2024 „Eestikeelsele õppele ülemineku rõõmud ja mured“, kuhu olid kaasatud Tartu Ülikooli keeleteadlased Birute Klaas-Lang ja Diana Vender.

Eesti emakeelega õpetajate väljakutsed sellel teel...

- 10 aastat tagasi olid üksikud eesti emakeelega õpetajad venekeelses kollektiivis.
- Õpetaja soov ja motivatsioon töötada muu emakeelega lastega ja lastevanematega.
- Suhtlus lapsevanematega, kellega on erinev kodune keel.
- Emakeele lihtsustamine, kõikidele arusaadavaks tegemine.
- Eestikeelse õpetaja poolt toe pakkumine muu keelt kõnelevatele kolleegidele, lastevanematele.
- Suur töökoormus ja igapäevased pingelised väljakutsed mõjutavad enesetunnet ning sotsiaalsust.

Vene emakeelega õpetajate väljakutsed sellel teel...

- Igapäevaselt võõrkeeles suhtlemine.
- Spetsiifiliste eesti keelsete sõnade ja väljendite omandamine.
- Dokumentatsiooni täitmine võõrkeeles.
- Muutused lasteaia kultuuris, tegevustes.
- Teise kultuuritaustaga inimeste aktsepteerimine enda kollektiivi.
- Julgus ja valmisolek kõneleda eesti keeles.
- Läbi igapäevase praktika parem eesti keel.

Muutused lasteaias

- Igapäevane töö ning õppe- ja kasvatustegevus toimub eesti keeles.
- Kollektiivis on palju eesti ja vene keelt kõnelevaid inimesi. Üha enam liitub kollektiiviga uusi eesti emakeelega inimesi.
- Meie töötajad on usaldusväärsed, sõbralikud ja toetavad. Hea koostöö lapsevanematega.
- Kahe- ja üheõpetaja süsteemide väljakutsed: kuidas nendega toime tulla.
- Korraldatakse eesti kultuuri tutvustavaid üritusi koostöös teiste lasteaedade ja koolidega.
- Meie personal usub, et meie lasteaed saab hakkama!

Töötajate toetamine keeleõppes

- Koostöös Töötukassaga eesti keele kursuste korraldamine lasteaias.
- Keelt õppivad õpetajad osalesid projektides: Tallinna Haridusameti keelerände projekt ja EKI Integratsiooni Sihtasutus programmis Keelelähetus.
- Tallinna Suur-Pae Metoodikakeskuse üritused ja kogemuslood.
- Uued eesti emakeelega sõbrad, kogemuste vahetamine.

Lasteaiaõpetaja Birgit Mets

- Olen õppinud, et töötamine muukeelsete lastega õpetab mulle kannatlikkust ja avatust ning kinnitab usku, et iga laps on võimeline arenema ja keelebarjääridest hoolimata edukalt õppima.
- Kuigi töö alguses võib tunduda keeruline, on iga edusamm nii minu kui ka laste jaoks suur võit, mis annab jõudu edasi liikuda.

Suur-Pae Lasteaia LAK-õppe metoodikakeskus

- Korraldab praktilisi töötube ja koolitusi, kus tutvustatakse uut metoodikat/materjale
- Laenutab metoodilist kirjandust ja õppematerjale
- Korraldab õppekäike teistesse lasteasutustesse
- Toetab õpetajate professionaalset arengut
- Jagab häid praktikaid õpetajalt-õpetajale
- Selgitab välja nõustamisvajadusi ja korraldab nõustamistegevusi

Kontakt: koordinaatorid Olga Boris, Kaidi Freitok ja Ekaterina Nikitina

E-post: metoodikakeskus@suurpae.edu.ee;

Tel. 55662849 Tatjana Požogina, direktor

Mida oleme tänaseks õppinud? Ja kuhu edasi...

- Keeleõpe toimub paremini väiksemates rühmades.
- Lapsekeskne lähenemine ja kolme õpetaja süsteemi rakendamine eesti keele kui teise keele õppimisel on vajalik.
- Õpetaja isikuomadused on olulised: „Laps õpib kui õpetaja meeldib“ (T. Tallermäe).
- Laps õpib kõige paremini teiselt lastelt.
- Soovime liikuda suunas, kus meie lasteaeda leiavad tee ka eesti emakeelega lapsed.
- Lapsevanemad tunnevad rõõmu oma laste edusammude üle keeleõppes.
- Lapsed õpetavad oma vanemaid eesti keelt rohkem kasutama/omandama.
- Muukeelsete laste eeldavate tulemuste mõõtmine/hindamine eesti keeles.
- Lapsed omandavad eesti keele lasteaias ja alustavad edukalt kooliteed eestikeelses koolis. Video: <https://photos.app.goo.gl/UabE3uTz5RvF9Ms4A>

Täname kuulamast!